

PARS III.

De Obligatione Ordina-
natorum.

CAPUT I.

De castitate à Clerico majorum Ordinum vi voti solemnis perpetuò servanda.

Clerici in sacris Ordinibus constituti, obligantur ad perpetuam castitatem vi voti sacro Ordini annexi.

OMnes & soli Clerici in Majoribus constituti, non quidem jure divino, cum nullus textus S. Scripturæ hanc obligationem insinuet, sed solo humano obligantur ad perpetuam totius vitæ castitatem mente & corpore servandam: Patet ex pluribus Canonibus & novissimè ex Trid. *Sess. 23. c. 13. de reform.* idque vi voti solemnisi sacro Ordini ab Ecclesiâ annexi. *Dicast. Tract. 6. de Ordin. disp. 1. dub. 26. Sancti. & alii*

& alii plures. Ignorans hanc vo-
 ti obligationem sacro Ordini an-
 nexam, nihilominus dicto voto
 adstrictus est. Quia prudens vo-
 lens suscipiendo sacrum Ordinem,
 cui obligatio voti annexa est, cen-
 setur virtualiter & re ipsa vov-
 ere, quia vult id omne, quod tali
 ordini annexum est. Dicant. I. c. Quod si suscipiens sa-
 crum Ordinem nollet vov-
 ere castitatem, is quidem voto casti-
 tatis non obligabitur, quia vo-
 tum est promissio essentialiter pen-
 dens à libera voluntate, peccabit
 tamen graviter peccato inobedi-
 entiae, non emittendo votum præ-
 ceptum ab Ecclesia. Qui in infantia
 suscepit sacrum aliquem Ordinem
 v. g. Subdiaconatum, modo post
 adeptum plenum usum rationis,
 vel post pubertatem, vel etiam post
 decimum sextum annum ætatis;
 ut vult Gob. Tr. 8. cas. 20 sponte non
 ratificet suam ordinationem,
 non tenetur voto, quia ante

Quid si quis
 ignoret
 hanc obli-
 gationem.

Aut susci-
 piens sacri
 Ordinem,
 nollet vo-
 vere casti-
 tatem.

Aut infans
 sacrum Or-
 dinem sus-
 cepisset.

R. s. hos

Hos ætatis annos non valet votum solemnæ castitatis religio-
fic, adeoque nec probabiliter
votum solemnæ castitatis cle-
ricalis. Idem est dicendum de
illo, qui, ex gravi metu inju-
stè incultò, sacrum Ordinem
suscepit. Cum enim Ecclesia ir-
riter Matrimonium, vel religio-
sam Professionem ex simili me-
tu profectam, etiam probabi-
liter non völet subsistere votum
solemnæ castitatis, ex jam dicto
metu emissum. Sanch. de Ma-

Vell ex gra-
vi metu in-
justè in-
culta.

Unicè com-
mendatur
amor & stu-
dium casti-
tatis.

erm. l. 2. dub. 29. Azor Kën. &c.
Non possum hoc loco sine ge-
mitu & cordis dolore, ex mul-
torum turpi lapsu justè conrep-
to, tacitus dissimulare, quin
omnes sacris Ordinibus initia-
tos per sacrosancta Mysteria
Corporis & Sanguinis Jesu Chri-
sti humillimè hortor ac ro-
gem, ut castitatem velut spon-
sam unicè dilectam, quam Apost.
ad Hebr. 12. sanctimoniam ap-
pellat, sine qua nemo videt
Deum: omni diligentia ac stu-
dio

dio in se quisque illam con-
 servare allaboret. Hanc Ange-
 licæ vitæ imitricem, spiritus-
 lem curram in sublimem morta-
 lium animos evehentem, ro-
 sam homines angelosque bo-
 ni odoris fragrantissimam
 efficiantem, hanc inquam,
 [neglecto turpi ac putido amore
 humani corporis, sordium, ac
 foetoris officinae.] quis initiato-
 rum cum D. Ephr. *Serm de cast.*
tom. 1. his sincerissimæ mentis
 affectibus prosequatur: O casti-
 tas, quæ mundo es corde ac dul-
 ci gutture, hilarique aspectu! O
 castitas, quæ homines Angelis
 similes reddis! O castitas, quæ
 Dei amicum [castissimum Jo-
 seph. *Aegypti Proregem*] ita
 exaltasti in patria aliena, ut
 eos, qui emerant ipsum, redi-
 mere *Gen. 39.* O castitas donum
 Dei, benignitatis, disciplinae,
 cognitionisque plena! O ca-
 stitas, portus tranquillus in
 summa pace ac securitate con-
 sistentis, &c. Hæc omnis ho-

Pro castita-
tis integri-
tate studio-
sè conser-
vanda præ-
cipitur Cle-
ricis, ne do-
mi suæ ha-
beant ullã
mulierem,
nisi proxi-
mè cognatã
aut omni-
no non su-
spectam.

Item ut
abstineant
à crapula,
ebrietate,
tabernis,
cauponis,
&c.

nestatis mater, ut in statu clerica-
li illibata permaneret, sollicitè
sancivit Concil. Nie. cap. 3. &
post illud Trident. Sess. 22. cap. 1.
de reform. Nulli omnino, qui de
Clero est, licitum esse domi suæ
ullam habere mulierem, nisi for-
tè aut matrem, aut sororem, aut
amitam, aut materteram, aut
cas tantum personas, quæ sus-
piciones effugiunt. Nam ut
rectè inquit Salomon: *Prov. 5.*
Novissima fallacis mulieris
amara, quasi absinthium, &
accuta quasi gladius biceps,
Frequentè animo volve illud
Hieron. *Ep. 2. ad Nepos.* Nec san-
ctior Davide, nec Sampsonè
fortior, nec Salomone potes
esse sapientior. Eodem videtur
respexisse Conc. Lateran. sub
Innoc. III. c. 15. quando iussit
omnes Clericos abstinere à
crapula & ebrietate, utpote
libidinis fomite ac nutrice; nec
quenquam ad bibendum in-
citari: & cap. 16. tabernas ac
cauponas, aliãque ejusmodi
loca,

loca, quibus in Conc. Agathensi
cap. 9. dist. 34. annumerantur
 convivium nuptialia, obsecro
 eant, choreis, & saltibus festiva,
 à Clericis vitari, nisi forte caupo-
 næ & publica hospitia necessita-
 tis causâ v. g. dum quis est in iti-
 nere, ad eunda sint. In his enim
 locis non modò sobrietas & pu-
 dicitia, verum etiam clericalis
 Ordinis dignitas & æstinatio
 periclitatur. Quoniam, qui om-
 nibus ob divinum Ministerium
 honori ac venerationi esse debe-
 bat, is ob frequentatas publi-
 cas tabernas & longam inter-
 scyphos ac pozula moram,
 omnibus fit contemptui ac lu-
 dibrio. Siquidem D. August.
 teste, *lib. de Peccis.* Ebriosus
 ab ominatur à Deo, despicitur
 ab Angelis, deridetur ab ho-
 minibus, confunditur à de-
 monibus, conculcatur
 ab omnibus.

Clericus
 potui dedi-
 tus, omni-
 bus fit con-
 temptibilis.

CAPVT II.

De Horis Canonicis sub 'gravi
Obligatione recitandis.

In Majori-
bus confi-
turi obligā-
tur ad Ho-
ras Cano-
nicias.

Subdiaconum su-
scipiens ad
quid obli-
getur eo
die, quo
sacrum Or-
dinem su-
scipit.

Clerici in Majoribus consti-
tuti, etiam dum sunt su-
spensi, excommunicati, degra-
dati secundum Bon. & alios, con-
tra alios, aut per dispensationem
Pontificiam uxorati, quia nullo
privilegio à communi onere
eximuntur, sub gravi culpa te-
nentur ad Horas Canonicas quo-
tidie recitandas, quamvis nul-
lum Ecclesiasticum beneficium
obtineant. Est comm. DD. pas-
sim asserentium hanc obligatio-
nem, si non sit ex jure positivo,
saltem esse ex consuetudine
graviter obligante. V. Laym.
Tract. 1. de Hor. Can. cap. 4.
& alios. Eo die, quo quis
Subdiaconatum suscepit non
tenetur ad totum officium
illius diei, sed solum ad Horas,
quæ post sacri Ordinis susce-
ptionem secundum consuetu-
dinem

Naem seu Romanæ seu Dios-
 cesanæ Ecclesiæ, in qua ordina-
 tus est, dici solent adeo que si ho-
 ræ undecimâ ordinatus est, sum-
 mum tenebitur ad Sextam &
 Nonam cum Vesperis & Com-
 pletorio Pal' *Part. 2. tr. 7. p. 4.*
 Aut saltem secundum senten-
 tiam probabilem ad solas Vesper-
 ras cum Completorio Bonar.,
Lib. 2. c. 39. Non enim videtur
 Ecclesia velle eo die obligare
 Clericos ad parvas Horas, ut pote
 partem spectantem ad officium
 precedentis diei; sed solum ad
 Vesperas & Completorium, à
 quibus inchoari solet Officium
 sequentis diei. Quod si anticipa-
 tione ante susceptionem sacri Ordini-
 nis recitantes totius diei Offi-
 cium, non teneris de in ordina-
 tus quicquam repetere, quia
 quod debebas Ecclesiæ, anti-
 cipatè poteris solvere, & sa-
 lum quoadmodum, dicendo
 v. g. Vesperas cum Comple-
 torio ante horam ordinatio-
 nis, quæ solet esse ante meri-
 diem

diem, aut recitando eo tempore, quo nondum erat initiatus Ecclesie Minister, non verò quo ad substantiam errasti, ita probabiliter Diau. Part 6. tr. 7. ref. 38. eum Trul. in dec. sem 1. lib. 1. cap. 7. d. 6. r. contra Bon. te obligauerem ad repetendas Horas, correspondentes tempori ordinationis: eo quod non recitaveris nomine Ecclesie, à quo nondum deputatus eras tanquam Minister ad publicas preces ejus nomine fundendas. Dixi 1. In Majoribus constituti. Nam Clerici minorum Ordinum ad nihil tenentur, quamvis ex decentia & honestate hos orationi magis deditos esse oporteat, quàm laicos. Dixi 2. tenentur ad Horas, &c. Nam ad preces & sacra, quæ vel ipsis vel aliis recens Ordinatis, Episcopus solet injungere, nemo obligatur sub rigoroso præcepto, sed potius ex quadam decentia. Pelliz. in Man. Reg. tr. 5. c. 2. & alii. Interim nemo inge-

Clerici in Minoribus an ad certas preces sine obligari Item an in sacris constituti tenentur ad prece & sacra, quæ Episcopus ipsis recenter ordinatis injungit.

Ordinat
egeni pector
nare, quod
Episcopo p
agrediu
tamen Hor
Clericus tra
CAP
De Cl
Clerici
Cibus,
obligat
tum cler
quia G
modum
debeat e
juxta ver
clerici Ga
habitu,
fatur au
in men
salvatori
dem Mi
prober
in illis

ingenui pectoris detrectabit id implere, quod piè & laudabiliter ab Episcopo per modum consilij suggreditur. Cætera ad obligationem Horarum spectantia alibi fufius tractabimus.

CAPUT III.

De Corona & Habitu Clericali.

CLerici in majoribus Ordinibus, item omnes beneficiarii obligantur ad coronam & habitum clericalem in cap. *Si quis, de vita & bon. st. Cler.* ut quemadmodum Clerici à Laicis discreti debent esse in conversatione, juxta verba Anacleti Papæ ad Ecclesias Gallicanas, ita tonsurâ & habitu, discreti appareant. Gestatur autem corona clericalis in memoriam coronæ spinæ Salvatoris imposita, ut ejusdem Ministeri, ad irrisiones & opprobria, pro gloria Domini sui susserenda, promptos se paratos.

Clerici in Majoribus, item omnes beneficiarii obligantur ad coronam & habitum clericalem.

Quorundam corona clericale gestatur.

Quantum
peccet Cle-
ricus negli-
gendo co-
ronam &
habitum.

ratosque ostendant. Ceterum
quantum peccetur hæc negli-
gendo in eo discrepant AA. Nav.
*c. 13. cum aliis vult peccari gra-
viter, quia juxta Trid. Sess 14. c. 6.
6. de reform. negligens tonsuram
& habitum affici potest pœnâ su-
spensionis, quæ pœna non solet
statui nisi ob peccatum grave.
Econtra Vasq. disp. 2. 50. c. 3. &
cum eo alii docent, non peccari
graviter modo absit contumacia
& contemptus, & non sit pericu-
lum causandi vilipendium Or-
dinis clericalis, quia à Trid. l. 1.
c. ob reverentiam & honesta-
tem sacri Ordinis talis habitus
prescribitur. Proinde si ex ju-
sta causa vel ad breve tempus
sine detrimento honestatis ha-
bitus deponatur, nullum erit
peccatum. V. Laym. Tr. 9 c. 12.
de sacr. Ordin. Ubi rectè notat,
spectandam quoad hoc cujus-
que Diœcesis consuetudinem.
Ex quo infert Gob. Tr 8. de
Ord. Cas. 20 neminem in Ger-
mania facile dampnandum pec-*

eati mortalis, si in vertice nul-
lum vestigium coronæ appareat
per sex vel octo hebdomadas;
quamvis omnes hortandi sint, ut
propter reverentiam sacri Ordinis
& status sui, eam singulis men-
sibus renovari faciant. Cujus ra-
tio est, quia ex longiori coronæ
neglectu nemo facile graviter
offendetur aut scandalizabitur,
sicuti foret, si in habitu orn-
nino profano incederet publi-
cè, per plateas & vicos.

CAPVT IV.

*De armis non gestandis, lusu a-
learum, chartarum, &c. ven-
tione non facienda.*

FXcusari à culpa non poterit
Clericus, qui clericali habi-
tu indutus, absque rationabili
& iusta causa, aut legitima con-
suetudine permittente, arma
gestat. Quia communis populi
persuasio est, arma non dicere
statum & habitum clericalem;
unde etiam usus armorum
Clericis

Utrum licet
tam sic Cle-
rico gestare
arma.

Clericis prohibetur in cap. *Clerici* & *Clem. 1. de vita & honestate Cler.* Putatque Felin. cum aliis, Clericos arma deferentes posse affici pœna excommunicationis. V. Bon. *Disp. 3. de Ord. 7. unic. p. 21. Ec.* Aut qui frequenter & publicè cum scandalo populi contra prohibitionem Canonum cap. *Clerici de vita & honestate Clerici Ec.* Ludit lusu

Item ludere lusu alearum, &c.

alearum, taxillorum, chartarum aut simili, qui magis fortunam quam arte & industria regitur. Dixi cum scandalo populi, quia hi canones non censentur recepti in summo rigore, nisi ludatur cum scandalo proximi. Less. *l. 2. c. 26. dub. 1. Laym & alii.* Imò habet Dian. pro certo. *P. 7. tr. 9. res. 30.* cum Amico, non dissentiente Dicat Trull. &c. Huius prohibitioni ita per contrariam consuetudinem derogatum esse, ut Clericus non peccet, si precipuè recreationis gratia & simul pro luero moderato, attentâ qualitate & facultate personæ

personæ ludentis, ludat ludis prohibitis, idque vel maximè, ut notat Laym. Si consuetudo loci eos permittat, & quodammodo honestet Vel denique qui frequenter & cum scandalo proximi venerationem instituat, præsertim illam, quæ dicitur clamorosa, id est, quæ sit cum armis, tumultu sanum clamore, cum hæc utpote non satis decens statum clericalem, & animum à spiritualibus multum avocans, Clericis prohibita sit: *C. quorundam dist. 34. c. 1. de Clericis venas. Et à Trid. S. ff. 24. c. 12. de reform.* Hujusmodi tamen venatio per se loquendo non erit mortalis, nisi fortè aliam malitiam per accidens v. g. gravis scandalum &c. adjunctam habeat, ut docet Mol. *disp. 44.* Cajet. Sa &c. Imò attentis circumstantiis loci, personæ, consuetudinibus, nequidem erit venialis, si rarè & moderatè fiat, idque ex rationabili causa v. g. necessitatis vel exercitii corporalis,

Aut denique
venari.

ralis, aut honestæ recitationis. V.
Laym. L. 3. tr. 1. c. 15. Sylv. &
alios. Dixi illam, quæ dicitur cla-
mosa. Nam quieta, quæ fit cum
rebus, laqueis, paucisque cani-
bus, modò rarè fiat, non est pro-
hibita Clericis, ut docet Medin.
Q. 2. cap. de rest. Sylv. &c. V.
Less Lib. 2. cap. 6. dub. 2.

CAPVT V.

De negotiatione Clericis. prohibita.

Clericis in
majore Or-
dine consti-
tutis non
est licitum
negotari,

Clericis in Majoribus con-
stitutis severè, idque sub
mortali prohibita est negotia-
tio, maximè si multa & fre-
quens sit: utpote multorum
peccatorum periculis exposi-
ta, valde distractiva, adeoque
statum Clericalem parùm de-
sens cap. *Consequens*, dist. 88. *Ge.*
Ita DD. comm. nisi fortè ne-
cessitas quempiam excuset, ut
quia aliter se alere nequit.
Nav. Lib. 2. *conf. 1.* Laym. &c.
Dixi si multa & frequens sit,
quia

quia semel aut iterum negotiari
 iure non magna, non erit mor-
 tale. *Less. Lib. 2. cap. 12. dub. 1.*
 Fill. Dian. &c. Dicitur autem is
 negotiari, qui merces v. g. vi-
 num, frumentum, &c. emit, ut
 eas post carius vendat lucri fa-
 ciendi gratiâ: ut qui lucri gratiâ
 emit merces, ut eas in melius
 mutatas & melioratas vendat v.
 g. lanam, ut illam in pannum
 mutatam divendat, item bo-
 ves & porcos, ut saginatos
 vendat, hordeum, ut mutatum
 in cerevisiam distrahat. Prior est
 negotiatio propriè, posterior
 impropriè dicta. Non est igi-
 tur negotiari, si per accidens
 fiat, ut id, quod ad proprium
 usum emisti, postea oblatâ oc-
 casione carius vendas, quia
 non eo animo emisti, ut lucri
 gratiâ venderes, quod ad ne-
 gotationem requiritur. Simi-
 liter non negotiatur, qui vi-
 num, triticum, &c. ex rediti-
 bus beneficii. Vel patrimonialibus
 provenientia vendit, quia
 vendit

Explicatus
 quid sit ne-
 gotiari.

Item quid
 Clerico li-
 ceat circa
 venditione
 rerum sua-
 rum.

vendit res suas & non emptas lu-
 cri gratiâ. Imo qui pecora emp-
 ta, & in propriis prædiis fagina-
 ta, vel ex propriis agrorum fru-
 ctibus confectâ cerevisiam ven-
 dit, aut in suis pratis gregem alit,
 unde postea foetus, lac, lanam ven-
 dat, non censetur negotiari, quia
 vendit fructus, aut quasi fru-
 ctus, prædiorum vel agrorum
 suorum. Sicuti nec ille, qui
 emit agrum aut vineam cum
 fructibus jam maturis, illôs-
 que deinde vendit, quia ven-
 dit fructus agri sui. Idem est
 de eo, qui prædia vel iumenta
 sua alteri elocat, quia rem suam
 elocat. Non erit tamen licitum
 iumenta emere, ut ea deinde
 pro certa pensione elocet, quia
 id sapit negotiationem ali-
 quam, ut docet Mol. *disp.* 242,
concl. s. Laym. *lib.* 3. *tr.* 4. *c.* 17.
 §. 7. Nec conducere agros, ut
 eorum fructus vendat, quia
 hoc ob speciem negotiationis
 in Conc. Carthaginensi Cleri-
 cis specialiter prohibitum est.

V. C. Lugo. *disp. 26. sect. 1.* Denique rem aliquam emptam, & proprio manuum labore melioratam vel immutatam vendere, non est negotiari, quia vendit fructum manuum suarum, exemplo veterum Monachorum, qui corbes & retia, suis manibus elaborata olim vendere solebant. Adde quod Clericis non sit illicitum negotiari per alium, nam illis solum prohibetur est negotiari per se, præterquam quod in negotiatione per alium videatur cessare finis prohibitionis. *Less. L. 2. c. 21. dub. 1.* Dian. Wigers, contra alios. Unde licitum erit tradere pecuniam laico vel cum eodem societatem inire, ut is solus negotietur; lucrum autem vel pars lucri ad Ecclesiasticum transeat. Ab hoc tamen negotiandi modo, utpote clericali statui parum convenienti, nisi fortè necessitas aut consuetudo loci excuset, abstinendum. *He rectè monet. Mol. & Less.*

An Clerico
licitum sit
negotari
per alium.

Negotiatio
per alium
clericalem
tui parum
convenit.

146 De Oblig. Ordinat.

Il. ec. idque ob speciem avaritiae, & nimiae cupiditatis habendi. Qui enim volunt divites fieri, ut ait Apost. 1. ad Tim. 6. incidunt in tentationem, & in laqueum Diaboli, & desideria multa inutilia & nociva, quae mergunt hominem in interitum & perditionem. Habentes igitur alimenta, juxta eundem Apost. 1. c. & quibus tegamur, his contenti sumus.

F I N I S.

Index